Lieta Nr. A42433905
143/AA43-0247-08/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 28.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Zakrevska,
tiesneši M.Birzgalis un L.Slica,

piedaloties pieteicējam *J.M.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts policijas Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes pilnvarotajam pārstāvim Mārtiņam Birkmanim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta par *J.M.*, personas kods *(dzēsts personas kods)*, pieteikumu par Valsts policijas Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka 2005.gada 29.septembra lēmuma Nr.3217 atcelšanu un mantisko zaudējumu Ls 17,85 apmērā atlīdzināšanu, sakarā ar *J.M.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 15.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 18.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.M.* pieteikums, un 2005.gada 21.oktobrī tiesnese pieņēmusi lēmumu par administratīvās lietas ierosināšanu.

[2] 2005.gada 13.augustā Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes (RGPP KPP) Patruļpolicijas vienības Ceļu policijas bataljona Ceļu policijas inspektors A.Burmeisters sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu un lēmumu Nr.050/SR157035 par Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – CSN) 114. un 246.punkta prasību neievērošanu, respektīvi, par to, ka pieteicējs 2005.gada 13.augustā plkst.17:00 Rīgā vadīja automašīnu Volvo 850 ar valsts reģistrācijas numura zīmi *(dzēsts valsts reģistrācijas numurs)* pa Krasta ielu no Ogres ielas puses Maskavas ielas virzienā ar ātrumu 77 km/h ceļa zīmes Nr.518 „Apdzīvotas vietas sākums" darbības zonā pie atļautā ātruma 50 km/h. Iespējamais minimālais ātrums, aprēķinot iespējamo radara kļūdu, ir 72 km/h. Ātrums fiksēts ar ātruma mērīšanas ierīci „Stalker", Nr.26955.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.[8] panta sesto daļu Ceļu policijas inspektors A.Burmeisters nolēma sodīt *J.M.* ar naudas sodu Ls 20 apmērā.

[3] Pieteicējs par minēto lēmumu 2005.gada 2.septembrī ar sūdzību vērsās RGPP KPP. Pieteicējs paskaidro, ka nepiekrīt pārkāpumam, jo ir pārliecināts, ka atļauto braukšanas ātrumu ir ievērojis un ka policijas darbinieks viņam neuzrādīja ātruma mērīšanas ierīces rādītājus. Uzskata, ka braukšanas ātruma fiksēšana ar „slēpto" metodi ir prettiesiska, un lūdz paskaidrot, uz kāda pamata policijas darbinieki piemēro šādu metodi braukšanas ātruma fiksēšanai.

[4] 2005.gada 29.septembrī RGPP KPP priekšnieka vietnieks pieņēma lēmumu Nr.3217 (turpmāk – Lēmums), ar kuru tika nolemts atstāt negrozītu RGPP KPP Ceļu policijas inspektora A.Burmeistera pieņemto lēmumu Nr.050/SR157035.

[5] Pieteicējs pieteikumā lūdz atcelt Lēmumu daļā par ātruma pārsniegšanu kā nepierādītu un nepamatotu, izvērtēt un atcelt tos Iekšlietu ministrijas un policijas iekšējos normatīvos aktus, uz kuru pamata Valsts policija piemēro šādas prettiesiskas „slēptās metodes", kā arī atlīdzināt tiesas izdevumus.

Pieteicējs uzskata Lēmumu par nepamatotu un pretlikumīgu, pamatojoties uz šādiem argumentiem:

[5.1] Lēmumā minētais fakts, ka pieteicējs gada laikā divas reizes jau ir saukts pie administratīvās atbildības par ātruma pārsniegšanu, liecina par tendenciozu policijas attieksmi un mēģinājumu radīt viedokli par soda piemērošanas pareizību arī šajā gadījumā. Iepriekšējie pārkāpumi par ātruma pārsniegšanu pierāda gluži pretējo – ka vienmēr, kad ceļu policija tiesiskā un godīgā veidā ir fiksējusi un uzrādījusi konkrēto ātruma pārkāpumu, pieteicējs to ir godīgi atzinis un lēmumam piekritis.

[5.2] Lēmuma konstatējošajā daļā, aprakstot ceļu policijas darbinieku viedokli un rīcību, iestādes amatpersona atsaucas uz dažādiem policijas iekšējiem normatīvajiem aktiem, kuri saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 67.panta 6.punktu nav piemērojami un saskaņā ar APL 104.pantu neatbilst tiesību normu hierarhijas principiem. Lēmumā tiek norādīts, ka saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem policijas darbiniekiem radara mērījumi transportlīdzekļu vadītājiem nav jāuzrāda, taču netiek norādīts ne uz vienu konkrētu normatīvo aktu.

Pieteicējs uzskata, ka pat tad, ja šādi iekšējie normatīvie akti policijā vai Iekšlietu ministrijā ir izstrādāti, tad to tiesiskums un atbilstība Latvijas un starptautiskajiem likumdošanas aktiem, tai skaita cilvēka tiesībām, ir izvērtējama tiesā saskaņā ar APL 75. un 104.panta nosacījumiem.

[5.3] Lēmumā tiek secināts, ka nav konstatēti fakti, kas apliecinātu, ka policijas darbinieki būtu tieši vai netieši personīgi ieinteresēti pieteicējam sastādīt protokolu.

Pieteicējs uzskata, ka šajā pašā lēmumā paustais G.Sovetova kā augstas policijas amatpersonas uzskats, ka „nav atstājams bez ievērības apstāklis, ka atļautā braukšanas ātruma pārsniegšana ir viens no biežākajiem ceļu satiksmes negadījumu, kuru skaits pēdējā laikā ir manāmi pieaudzis, izraisīšanas iemesliem", pierāda netiešu policijas amatpersonu un darbinieku ieinteresētību ar visdažādākajām metodēm cīnīties pret īstajiem un neīstajiem ātruma pārsniedzējiem, papildinot sodu naudu statistiku un pierādot „policijas aktīvo rīcību". Ir pamats domāt, ka policijā pastāv kādi iekšējie normatīvie akti, kas aktīvākos policijas darbiniekus soda naudas iekasēšanā paredz prēmēt vai kā citādi atalgot, ko, pamatojoties uz APL. 103.pantu, pieteicējs lūdz tiesu noskaidrot.

[5.4] Gan autovadītāju izlases veida apturēšana lielā automašīnu plūsmā, gan bez pierādījuma uzliktais administratīvais sods, balstoties uz „slēpto metodi", ir pilnīgi pretējs APL 4.pantam un Valsts pārvaldes iekārtas likumā nostiprinātajiem pamatprincipiem. Pieteicējs atsaucas uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 2.pantu, kas nosaka, ka šī likuma mērķis ir nodrošināt demokrātisku, tiesisku, efektīvu, atklātu un sabiedrībai pieejamu valsts pārvaldi.

Pieteicējs uzskata, ka policijas amatpersonas izmanto likumu hierarhijas kontroles nepilnības un to, ka ceļu satiksmes negadījumu negatīvās statistikas iespaidā daudzi autovadītāji necenšas iebilst policistam kā valsts amatpersonai un samierinās ar policijas patvaļīgo rīcību, nepamatoti sodot autovadītājus. Līdz ar to nav pamats uzskatīt, ka policija rīkojusies objektīvi, pēc tiesiskās apziņas, likumīgi un pamatoti, un ka šajā lietā savāktie materiāli pierāda pieteicēja vainu.

[6] Iestāde 2005.gada 10.novembrī saņemtajos paskaidrojumos pieteikumu neatzīst pilnā apjomā. Norāda lietas faktiskos apstākļus un šādus argumentus.

[6.1] Lēmums tika pieņemts, vadoties no šādiem faktiem, kas LAPK 243.panta izpratnē uzskatāmi par pierādījumiem un saskaņā ar LAPK 244.panta nosacījumiem novērtējami pēc amatpersonas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas:

[6.1.1] Protokols un lēmums par administratīvo pārkāpumu ceļu satiksmē Nr.050/157035;

[6.1.2] Pieteicēja paskaidrojumi protokolā;

[6.1.3] Ceļu policijas inspektoru A.Burmeistara un I.Hartmaņa ziņojumi;

[6.1.4] RGPP KPP Patruļpolicijas vienības Ceļu policijas biroja 1.rotas komandiera A.Mistra ziņojums;

[6.1.5] Pieteicēja iesniegumi;

[6.1.6] Latvijas Nacionālā metroloģijas centra Elektrisko mērījumu laboratorijas izdotais un apstiprinātais verificēšanas sertifikāts Nr.E1112V04.

[6.2] Lietas izskatīšanas gaitā netika konstatēti apstākļi, kas būtu par pamatu attiecībā pret pieteicēju pieņemtā lēmuma atcelšanai un administratīvas lietas izbeigšanai.

[6.3] Saskaņā ar Iekšlietu ministrijas 2003.gada 30.decembra instrukcijas Nr.22 „Ceļu policijas darba organizēšanas instrukcija" (turpmāk – IeM instrukcija Nr.22) 26.punktu ceļu satiksmes uzraudzību Ceļu policijas darbinieki veic atklātā vai slēptā veidā. Saskaņā ar šīs instrukcijas 28.5.punktu informāciju par atklāto pārkāpumu Ceļu policijas darbinieks, kurš uzraudzību veic slēptā veidā, pa rāciju paziņo Ceļu policijas darbiniekam, kurš veic uzraudzību atklātā veidā. Attālums starp šiem posteņiem nevar pārsniegt 1000 metrus. Atbilstoši šai instrukcijai Ceļu policijas inspektors I.Hartmanis atradās Rīgā, Krasta ielā pie degvielas uzpildes stacijas „Statoil", 200 m attālumā no Ceļu policijas inspektora A.Burmeistera, kurš veica slēpto uzraudzību – veica ātruma kontroli transportlīdzekļiem, kuri brauca pa Krasta ielu ar radaru „Stalker" Nr.26955. Par pieteicēja izdarīto pārkāpumu pa rāciju I.Hartmanis ziņoja Ceļu policijas inspektoram A.Burmeisteram, kurš veica satiksmes uzraudzību atklātā veidā.

[6.4] No Iekšlietu ministrijas Valsts policijas 2004.gada 21.jūlija cirkulāra Nr.20/5529 pilsētu un rajonu policijas pārvalžu priekšniekiem izriet, ka sakarā ar pieaugošo ceļu satiksmes negadījumu skaitu, kuros cietuši cilvēki, jānodrošina CSN ievērošanas kontroles pastiprināšana. Ceļu satiksmes uzraudzībā maksimāli efektīvi jāizmanto pieejamos cilvēku resursus un tehniskos līdzekļus (t.sk. braukšanas ātruma kontroles mērierīces un foto – video iekārtas), kā arī slēpto uzraudzības formu. Uzraudzību slēptā veidā jāveic, sadarbojoties diviem vai vairākiem norīkojumiem, t.sk. fiksējot pārkāpumus no netrafaretām dienesta automašīnām.

Likuma „Par policiju" 2.pants nosaka, ka policijas darbinieks ir Latvijas Republikas valsts kalpotājs, kas ieņem noteiktu amatu policijas iestādē (apakšvienībā), kam ir speciālā dienesta pakāpe un kas ir nodevis zvērestu. Saskaņā ar šī likuma 27.pantu policijas darbinieks par prettiesisku rīcību ir atbildīgs likumā un dienesta reglamentā noteiktajā kārtībā.

[6.5] Fakts, ka pieteicējs gada laikā divas reizes saukts pie administratīvās atbildības par ātruma pārsniegšanu, liecina par to, ka šī nav pirmā reize, kad pieteicējs pārsniedz atļauto braukšanas ātrumu un ir atbildību pastiprinošs apstāklis, kas tiek ņemts vērā pie lēmuma pieņemšanas.

[6.6] Saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem policijas darbiniekiem radara mērījumi transportlīdzekļa vadītājiem obligāti nav jāuzrāda.

[6.7] Iestāde uzskata, ka pieteicēja vaina ir pierādīta pilnībā un atcelt pieņemto lēmumu nav pamata.

[7] 2005.gada 28.novembrī saņemtajā paskaidrojumā pieteicējs norāda, ka, iepazīstoties ar iestādes paskaidrojumiem, viņš secina, ka policija kļūdaini vadās no savas struktūras ietvaros pieņemtajiem iekšējiem normatīvajiem aktiem, kas ir pretrunā pastāvošajiem likumdošanas aktiem, tai skaitā APL un Valsts pārvaldes iekārtas likumam.

Pieteicējs uzskata, ka tiesai būtu pamats šajā sakarā pieņemt blakus lēmumu par policijas iekšējo normatīvo aktu piemērošanas neatbilstību likumdošanas aktiem un vispārējiem tiesību principiem.

Policijas argumenti nav ņemami vērā, līdz ar to nav piemērojami.

[8] Ar Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 15.decembra spriedumu noraidīts pieteikums par Lēmuma atcelšanu un ceļa izdevumu Ls 17,85 apmērā atlīdzināšanu.

Spriedumā norādīts turpmāk minētais.

[8.1] Pieteicējs ar sākotnējo lēmumu saukts pie atbildības arī par CSN 246.punkta pārkāpumu, proti, par to, ka automašīna piecu dienu laikā pēc tās iegādes vai ievešanas dienas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nav reģistrēta Ceļu satiksmes drošības direkcijā, par ko pieteicējam piemērota administratīvā atbildība saskaņā ar LAPK 149.^{25} panta pirmo daļu, kas noteic, ka par tāda transportlīdzekļa izmantošanu ceļu satiksmē, kurš nav reģistrēts noteiktajā kārtībā, uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam divdesmit latu apmērā. Pieteicējs sākotnējo lēmumu šajā daļā nav apstrīdējis, un tāpēc atbildētājs lietu izskatījis tikai attiecībā uz pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumā izteiktajiem iebildumiem. Līdz ar to tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums ir izdots tikai attiecībā uz pieteicēja iebildumiem par viņa saukšanu pie administratīvās atbildības par CSN 114.panta pārkāpumu saskaņā ar LAPK 149.^{8} panta sesto daļu, kura noteic, ka par atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu, ja tas izdarīts vietā, kura apzīmēta ar 518.ceļa zīmi „Apdzīvotas vietas sākums" vai ar 528.ceļa zīmi „Dzīvojamā zona", uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam divdesmit latu apmērā.

[8.2] Tādējādi tiesā pastāv strīds par to, vai pieteicējs tiešām braucis ar 2005.gada 13.augusta protokolā un lēmumā fiksēto ātrumu 77 km/h vietā, kur atļautais ātrums ir 50 km/h. Pastāv arī strīds par to, vai policijas darbiniekiem bija jāuzrāda pieteicējam mērījuma rezultāti. Tāpat arī tiek apšaubīts veids, kādā šie mērījumi tiek veikti, proti, „slēptās metodes" likumība.

[8.3] 2005.gada 13.augustā plkst.17.05 sastādītajā administratīvā pārkāpuma protokolā un lēmumā konstatēts, ka pieteicējs 2005.gada 13.augustā plkst.17.00 vadīja automašīnu Volvo 850 ar valsts numuru *(dzēsts valsts reģistrācijas numurs)* pa Krasta ielu no Ogres ielas puses Maskavas ielas virzienā ar ātrumu 77 km/h ceļa zīmes Nr.518 darbības zonā pie atļautā ātruma 50 km/h. Pieļaujamais minimālais ātrums varēja būt 72 km/h. Ātrums fiksēts ar „Stalker" Nr.26955 ar slēpto metodi. Konstatēts arī, ka automašīna nav reģistrēta likumā noteiktā kārtībā.

Arī no policijas darbinieku ziņojumiem (lietas lapa 26-29 un 33-35) redzams, ka uzraudzība veikta ar slēpto metodi.

Pieteicējam piemērots administratīvais sods saskaņā ar LAPK 149.[8]panta sesto daļu, kura paredz soda sankciju Ls 20 apmērā, līdz ar to lietderības apsvērumi atbildētājam nebija jāizdara.

Tiesai ir jānoskaidro, vai pieteicējs ir pārsniedzis pieļaujamo braukšanas ātrumu, kādi pierādījumi to apstiprina, kā arī – vai šie pierādījumi ir pieļaujami, lai varētu apstiprināt lietā konstatētos faktus.

[8.4] Saskaņā ar LAPK *(likuma redakcijā, kas bija spēkā uz 2005.gada 13.augustu)* 9.pantu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Saskaņā ar LAPK 243.pantu par pierādīšanas līdzekļiem, ar kuriem var konstatēt faktus, uz kuru pamata institūcijas nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā, kalpo protokols par administratīvo pārkāpumu, personas paskaidrojumi, kuru sauc pie administratīvās atbildības, cietušā un liecinieku liecības, [..], citi dokumenti, kā arī pārkāpumus fiksējošie tehniskie līdzekļi (braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces, mērierīces alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, foto, video u.tml.).

Tātad par pierādījumiem šajā lietā var kalpot protokols, pieteicēja paskaidrojumi, policijas darbinieku sastādītie ziņojumi, braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces mērījumi.

[8.5] Pieteicēja vadītās automašīnas ātruma mērījums fiksēts ar ātruma mērīšanas ierīci „Stalker" Nr.26955. Lietā nepastāv strīds par to, ka šī ierīce ir sertificēta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Turklāt, lietai ir pievienots radara autotransporta līdzekļu ātruma kontrolei „Stalker" Nr.26955 verificēšanas sertifikāts Nr.E1298V05 (lietas lapa 37), kur norādīts, ka mērīšanas līdzeklis atbilst normatīvajām prasībām, verificēšanas datums – 2005.gada 19.jūlijs un sertifikāts derīgs līdz 2006.gada 18.jūlijam. Līdz ar to tiesa secina, ka šīs ierīces mērījums ir pieļaujams pierādījums.

[8.6] Tiesa, vērtējot ātruma mērīšanas ierīces mērījumus, ņem vērā tās tehniskās iespējas, t.i., ka netiek uzrādīta konkrētā automašīna, kuras ātruma mērījums veikts, kā arī nav laika kontroles, bet gan tikai fiksētais ātruma mērījums. Tātad, ņemot vērā tikai ātruma mērījumus, pat gadījumā, ja tie tiktu uzrādīti pieteicējam, pieteicējs šo mērījumu varētu apšaubīt, jo ar šo mērierīci veikto ātruma mērījumu nevar pierādīt konkrētās automašīnas saistību ar veikto mērījumu.

APL 149.pants noteic, ka pierādījumi administratīvajā lietā ir ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumi

un iebildumi, kā arī ziņas par citiem faktiem, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.

Tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā policijas darbinieku fiksētais ātruma mērījums jāvērtē kopsakarā un saistībā ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem, proti, policijas darbinieku paskaidrojumiem.

[8.7] Likuma „Par policiju" 12.panta pirmā daļa noteic tās darbības, kuras policijas darbiniekam ir tiesības veikt, pildot atbilstoši savai kompetencei noteiktos pienākumus. Šā panta otrā daļa noteic, ka kārtību, kādā policijas darbinieki izmanto šajā pantā noteiktās tiesības, nosaka iekšlietu ministrs. Savukārt IeM instrukcijas Nr.22 26.punkts cita starpā noteic, ka ceļu satiksmes uzraudzību veic arī slēptā veidā. IeM instrukcijas Nr.22 28.punkta 5.apakšpunkts noteic, ka informāciju par atklāto pārkāpumu ceļu policijas darbinieks, kurš uzraudzību veic slēptā veidā, pa rāciju paziņo policijas darbiniekam, kurš uzraudzību veic atklātā veidā, un attālums starp šiem posteņiem nevar pārsniegt 1000 m.

Līdz ar to tiesa konstatē, ka no policijas darbinieku liecībām, atbildētāja pārstāvja paskaidrojumiem un arī paša pieteicēja paskaidrojumiem par to, kā notikusi ātruma mērīšana, secināms, ka ātruma mērījums ar slēpto metodi veikts atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo no tām neizriet policijas darbinieka pienākums uzrādīt braukšanas ātruma mērierīces rādījumu pārkāpējam. Turklāt policijas darbinieki ir stāvējuši aptuveni 200 m viens no otra, tātad nepārsniedzot IeM instrukcijā Nr.22 noteikto attālumu.

Turklāt, tiesa uzskata, ka instrukcija ir leģitīma un piemērojama, jo iekšlietu ministram ar likuma „Par policiju" 12.panta otro daļu deleģētas tiesības noteikt kārtību, kādā policijas darbinieki izmanto šajā pantā noteiktās tiesības, kuras savukārt tiek realizētas, lai izpildītu minētā likuma 10.panta pirmajā daļā noteiktos policijas darbinieka pamatpienākumus atbilstoši dienesta kompetencei, tostarp, pienākumu regulēt transportlīdzekļu un gājēju kustību, veikt satiksmes uzraudzību, novērst un pārtraukt administratīvos pārkāpumus, noskaidrot vainīgos, savas kompetences ietvaros sastādīt protokolus, izskatīt lietas par šiem pārkāpumiem vai arī nodot tās izskatīšanai pēc pakļautības.

[8.8] Tiesa, vērtējot policijas darbinieku lietas materiālos esošos ziņojumus, secina, ka tai nav pamata apšaubīt policijas darbinieku ziņojumos norādīto informāciju un tos faktus, kurus apstiprina šie ziņojumi.

Kā izriet no policijas darbinieka I.Hartmaņa ziņojuma, viņš ir fiksējis atļautā braukšanas ātruma pārkāpējus ar slēpto metodi, stāvot uz Krasta ielas pie degvielas uzpildes stacijas „Statoil". Viņš veicis kontroli automašīnām, kas virzās no Ogres ielas puses uz Maskavas ielas pusi. Viņš atradies 200 metru attālumā no policijas darbinieka A.Burmeistera, kurš apturēja automašīnas uz Krasta ielas pirms Maskavas ielas pie autostāvvietas. Viņš redzējis, ka pa Krasta ielu no Ogres ielas puses Maskavas ielas virzienā pa trešo braukšanas joslu virzās automašīna Volvo 850 ar valsts numuru *(dzēsts valsts reģistrācijas numurs)* un strauji apsteidz pārējos ceļu satiksmes

dalībniekus, un policijas darbinieks fiksējis šīs automašīnas ātrumu, tad sekojis ar skatu līdzi šai automašīnai, vai tā nepārkāps arī ceļa zīmi – ceļa sašaurinājums, kad trešās joslas dalībniekam ir jāpārkārtojas otrajā joslā, bet automašīna bija jau apsteigusi visus pārējos ceļu satiksmes dalībniekus un pārkārtojusies otrajā joslā. I.Hartmanis pa rāciju paziņojis visu informāciju A.Burmeisteram. Kad A.Burmeisters bija apturējis automašīnu, viņš pa rāciju vēlreiz palūdzis atkārtot visu informāciju. Ceļa posms no pārkāpuma fiksēšanas vietas līdz pārkāpēja apturēšanai ir pilnībā pārredzams.

No policijas darbinieka A.Burmeistera ziņojuma izriet, ka 2005.gada 13.augustā plkst.17.00 tika apturēta automašīna Volvo 850 ar valsts numuru *(dzēsts valsts reģistrācijas numurs)*, kura brauca pa Krasta ielu no Ogres ielas puses Maskavas ielas virzienā. Pirms apturēšanas A.Burmeisters saņēmis pa rāciju informāciju no policijas darbinieka I.Hartmaņa, kurš atradās apmēram 200 metru pirms apturēšanas vietas, ka minētā automašīna pārsniedz braukšanas ātrumu, pie atļautā braukšanas ātruma 50 km/h braucot ar ātrumu 77 km/h. A.Burmeisters piegājis pie automašīnas, stādījies priekšā, paskaidrojis viņa pārkāpumu.

Tiesas ieskatā, jebkura ar ceļu satiksmi saistīta vidusmēra cilvēka pieredze un novērošanas spējas ļauj konstatēt transportlīdzekli, kurš pārvietojas ātrāk nekā pārējie. Ja pa Krasta ielu tobrīd tiešām brauca daudz transportlīdzekļu, tad ceļu policistam ir acīmredzams, ka kāds no tiem pārvietojas ievērojami ātrāk nekā pārējie, savukārt atļautā ātruma robežās braucošie nemaz nepievērstu sev policista uzmanību.

Turklāt Krasta iela posmā, kur tika konstatēts pieteicēja pārkāpums, ir taisna, tādēļ redzamība policistam bija pietiekami laba, lai varētu atšķirt un identificēt ātrāko no redzamajiem objektiem, fiksēt pārkāpumu un precīzi paziņot to otram postenim. Līdz ar to ir pamats secināt, ka tieši pieteicējs pārkāpa atļauto ātrumu, tādējādi gluži loģiski pievērsdams sev policista uzmanību, kas nebūtu noticis, ja viņš brauktu ar aptuveni 50 km/h daudzu citu transportlīdzekļu vidū.

Bez tam jānorāda, ja arī šajā laikā ir pieļaujams, ka uz Krasta ielas šajā posmā veidojas sastrēgumi, tad trešā josla bieži vien ir brīva tieši tā iemesla dēļ, ka tā beidzas ar ceļa sašaurinājumu un transportlīdzekļu vadītājiem ir jāpārkārtojas uz otro joslu, līdz ar to tiesa uzskata par ticamu, ka pieteicējam bija iespējams pārvietoties ar šādu ātrumu, kaut arī bija jau darba dienas beigas un, iespējams, bija liela automašīnu plūsma.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka ir pierādīts fakts, ka tieši pieteicējs ir pārkāpis atļauto braukšanas ātrumu.

[8.9] Tiesai nav pamata šaubīties par policijas darbinieku liecībām, jo tādi apstākļi, kas dotu pamatu apšaubīt policijas darbinieku objektivitāti vai arī ieinteresētību sastādīt administratīvā pārkāpumu protokolu tieši pieteicējam, nav konstatēti.

Uz policijas darbinieku objektivitāti norāda arī fakts, ka policijas darbinieki dežūras laikā aptur neskaitāmas automašīnas, ne tikai pieteicēju.

Tādējādi policijas darbiniekiem nevar būt nekādas ieinteresētības attiecībā tieši pret pieteicēju, jo viņš ir viens no daudziem ceļu satiksmes dalībniekiem, ar kuriem policijas darbiniekiem jāsastopas, pildot savus dienesta pienākumus.

Tiesa noraida pieteicēja argumentus par to, ka policijas darbinieki ir ieinteresēti ar visdažādākajām metodēm cīnīties ar „īstajiem" un „neīstajiem" ātruma pārkāpējiem, lai papildinātu soda naudu statistiku un pierādītu policijas aktīvo rīcību. Tiesa vēlas norādīt, ka policijas darbinieka ieinteresētība paaugstināt sava darba rezultātus ir viņa pienākums, nevis personīgā interese, tai ir leģitīms mērķis – pēc iespējas vairāk novērst likuma pārkāpumus. Šāds vispārējs policijas darbinieku pienākums nevar tikt vērtēts kā viņa ieinteresētība konkrētajā lietā. Arī tas, ka Ministru kabineta 2003.gada 14.oktobra noteikumu Nr.567 „Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu darbinieku ar speciālajām dienesta pakāpēm darba samaksu" 7.punkts paredz, ka darbiniekus var prēmēt atbilstoši katra darbinieka darba ieguldījumam, nenozīmē un nepierāda, ka policijas darbinieks ir ieinteresēts sodīt tieši pieteicēju. Tas, vai katrā atsevišķā gadījumā policijas darbinieks likumīgo interesi – uzlabot savus darba rezultātus – ir izpildījis godprātīgi un likumīgi, ir jāpierāda ar likumā noteiktiem pierādīšanas līdzekļiem. Taču konkrētajā lietā šādi pierādījumi nav iegūti.

[8.10] Tiesa noraida pieteicēja iebildumus par to, ka atbildētājs, atsaucoties uz faktu, ka pieteicējs gada laikā divas reizes saukts pie administratīvās atbildības par ātruma pārsniegšanu, ir bijis tendenciozs un mēģinājis radīt viedokli, ka sods ir piemērots pareizi arī šajā gadījumā.

Tiesa piekrīt pieteicējam, ka līdzīgi pārkāpumi, kas izdarīti iepriekš, tiešām nevar kalpot par pierādījumu tam, ka arī šoreiz pieteicējs ir pārkāpis noteikumus. Taču tiesa vēlas norādīt, ka atbildētājs ar šo faktu nekādā veidā nav vēlējies pierādīt to, ka pieteicējam ir raksturīga ātruma pārsniegšana un ka arī šajā reizē viņš ir pārsniedzis ātrumu. Minētais katrā ziņā neizriet no Lēmuma teksta.

Taču jāatzīmē, ka atbilstoši LAPK 34.panta pirmās daļas 2.punktam gada laikā atkārtoti izdarīts līdzīgs pārkāpums, par kuru persona jau administratīvi sodīta, ir atbildību pastiprinošs apstāklis un atbilstoši LAPK 274.panta otrās daļas 5.punktam lēmumā ir jānorāda lietas izskatīšanā konstatētie apstākļi un tie apstākļi, kuri mīkstina vai pastiprina atbildību par administratīvo pārkāpumu, līdz ar to atbildētājam nevar pārmest atsaukšanos uz pieteicēja izdarītajiem pārkāpumiem, jo tas bija atbildētāja pienākums.

[8.11] Ņemot vērā spriedumā izklāstītos apsvērumus, tiesa secina, ka apstrīdētais lēmums ir tiesisks un pamatots, tāpēc atstājams spēkā, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms. Ievērojot to, ka tiesa atzīst, ka pārsūdzētais Lēmums ir tiesisks, tiesai nav pamata apmierināt arī pieteicēja prasījumu par ceļa izdevumu Ls 17,85 apmērā piedziņu no atbildētāja.

[9] 2007.gada 3.janvārī saņemta pieteicēja apelācijas sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 15.decembra spriedumu. Sūdzībā norādīts turpmāk minētais.

[9.1] Tiesa, pieņemot šādu spriedumu, nav izvērtējusi manus argumentus, bet gan vienpusēji vadījusies tikai no policijas sniegtajiem skaidrojumiem, kuri savukārt ir pretrunā ar APL pamatprincipiem, uz kuriem pieteicējs atsaucies gan savā pieteikumā, gan savos paskaidrojumos. Tiesa nav objektīvi izvērtējusi iespēju pārvietoties ar ātrumu 77 km/h sastrēgumu stundas laikā augusta darba dienas beigās konkrētajā Krasta ielas posmā 200 m attālumā no policijas slēpņa.

[9.2] Tiesa ar savu spriedumu attaisno policiju, līdz ar to arī tās faktiskās rīcības tiesiskumu, bez pierādījumiem sodot autovadītāju, kas ir tiesiskas valsts pamatu un cilvēktiesību pārkāpums. Šāds tiesas spriedums faktiski pieļauj arī turpmāku policijas patvaļu (kļūdas pēc vai pildot sodu iekasēšanas normas) legāli sodīt autovadītājus, pamatojoties uz saviem iekšējiem normatīvajiem aktiem. Tiesa nav arī vērtējusi šo Iekšlietu ministra apstiprināto kārtību – iekšējās instrukcijas, kas pieļauj šādu slēpto metodi, bez pierādījumiem un, tikai balstoties uz policistu godaprātu, sodīt autovadītājus.

[9.3] Šajā gadījumā tiesa atsaucās tikai uz likuma ,,Par policiju" 12.pantu, to nevērtējot APL kontekstā. Ja pēc tiesas ieskata galvenais kritērijs ir ierēdņa vai policista godaprāts, nevis konkrēti pierādījumi, tad APL piemērošana šajā gadījumā vispār nav iespējama, jo tiesa nevērtē pierādījumus, bet gan prezumē, ka policista objektivitāte nav apšaubāma. Tiesa norāda, ka policijai ir leģitīms mērķis – pēc iespējas vairāk novērst likuma pārkāpumus, ko pieteicējs neapšauba, bet apšauba policijas rīcību un līdzekļus šo mērķu sasniegšanā.

[9.4] APL nosaka, ka administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta vai iestādes faktiskās rīcības tiesiskumu un pamatotību, kā arī personas publiski tiesisko pienākumu vai tiesību noskaidrošana. Šāds tiesas lēmums ir pretējs APL 2.pantam, kas nosaka, ka APL mērķis ir nodrošināt demokrātiskas, tiesiskas valsts pamatprincipu, it sevišķi cilvēktiesību, ievērošanu konkrētās publiski tiesiskajās attiecībās starp valsti, no vienas puses, un personu, no otras puses.

[10] 2007.gada 24.janvārī saņemti iestādes paskaidrojumi, kuros pieteicēja apelācijas sūdzība netiek atzīta. Iestāde uzskata, ka Administratīvās rajona tiesas spriedums ir pieņemts likumīgi un pamatoti. Tiesa, taisot spriedumu, ir izvērtējusi visus lietā esošo materiālus, tai skaitā arī pieteicēja paskaidrojumus lietā, un pieņēmusi likumīgu spriedumu.

[11] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu un apelācijas sūdzību uzturēja. Iestādes pārstāvis pieteikumu un apelācijas sūdzību neatzina. Procesa dalībnieki minēja iepriekš norādītos argumentus.

Motīvu daļa

[12] Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[13] APL 307.panta ceturtā daļa nosaka, ka gadījumā, kad tiesa, izskatot apelācijas sūdzību, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums (šā sprieduma [8] punkts) ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ pievienojas šai motivācijai.

[14] Apelācijas sūdzībā pieteicējs pamatā iebilst pret pirmās instances tiesas sniegto pierādījumu novērtējumu.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir noskaidrojusi visus būtiskos lietas apstākļus un lēmumā analizējusi pierādījumus, arī tos, pret kuru novērtējumu iebilst pieteicējs apelācijas sūdzībā, turklāt, kā Administratīvā apgabaltiesa atzina [13] punktā, tos novērtējusi pareizi.

Apstāklis, ka atšķiras pieteicēja un tiesas viedoklis par pierādījumu novērtējumu, nav pamats atzīt, ka tiesa spriedusi neobjektīvi vai neatbilstoši APL 103.panta pirmajā daļā noteiktajai administratīvā procesa tiesā būtībai vai APL 2.pantā noteiktajiem APL pamatmērķiem.

[15] Vienlaikus tomēr jānorāda, ka Administratīvā apgabaltiesa atzīst par nepareizu pirmās instances tiesas secinājumu, ka normatīvo aktu prasības neparedz policijas darbinieka pienākumu uzrādīt braukšanas ātruma mērierīces rādījumu pārkāpējam (šā sprieduma [8.7] punkta otrā rindkopa). Gan LAPK 260.pantā, gan APL 61.pantā ir noteiktas personas tiesības iepazīties ar visiem lietas materiāliem, kas attiecināmas arī uz radara mērījumiem.

Tomēr ar radaru ātrums tiek tikai noteikts, bet par pierādījumu ir atzīstams administratīvā pārkāpuma protokols, kurā šis fiksētais ātrums tiek ierakstīts. Lietā nepastāv strīds, ka ar protokolu pieteicējs nebūtu iepazinies.

Tāpat no pieteicēja paskaidrojumiem apelācijas instances tiesas sēdē redzams, ka uzreiz aiz pieteicēja tika apturētas vēl citas automašīnas. Pieteicējs atzina, ka šā iemesla dēļ fiziski varētu vairs nebūt redzams tieši pieteicējam noteiktais ātruma mērījums (lietas lapa 122).

Minētā dēļ Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja argumentam, ka viņam netika uzrādīts ātruma mērierīces rādījums, lietā nav

izšķirošas nozīmes. Apgabaltiesa nekonstatē, ka gadījumā, ja mērījums personai netiek uzrādīts, tas būtu atzīstams par būtisku personas tiesību aizskārumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.pantu un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *J.M.*, personas kods *(dzēsts personas kods)*, pieteikumu par Valsts policijas Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka 2005.gada 29.septembra lēmuma Nr.3217 atcelšanu un mantisko zaudējumu Ls 17,85 apmērā atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Zakrevska

Tiesneši M.Birzgalis

L.Slica